

Bacheloroppgåve

Sosiale medier og lokalpolitikk i Eidsvoll kommune

Tom-Martin Solbakken

Bachelor i planlegging og administrasjon

2024

HØGSKULEN
I VOLDA

Forord

Tusen takk til Eidsvoll Kommune for at de svarte på min e-post. Videre tusen takk til Facebook-gruppen «Politikk i Eidsvoll» for at de svarte på min korte spørreundersøkelse. Til slutt vil jeg takke min veileder Randi Bergem for den flotte hjelpen jeg har fått med oppgaven, fra start til slutt.

Innhold

Forord.....	ii
1.0 Innledning.....	1
1.1 Bakgrunn for valg av tema	1
1.2 Formålet med studiet	1
1.3 Problemstilling:	2
1.3.1 Forskningsspørsmål.....	2
1.4 Om Eidsvoll kommune	2
1.5 Definisjon og avgrensninger.....	2
2.0 Teori	4
2.1.0 Medvirkning.....	4
2.1.1 Medvirkning som begrep	4
2.1.2 Governing versus Governance.....	5
2.1.3 Medvirkningskraft	6
2.1.4 Hvorfor er medvirkning viktig?.....	7
2.1.5 Kritisk blikk på medvirkning.....	9
2.2 Lokalsamfunn.....	10
2.3 Stedstilhørighet og sosiale relasjoner.....	11
3.0 Metode	12
3.1 Valg av metode	12
3.2 Dokumentanalyse og medieanalyse.....	12
3.3 Tilnærming og pilotsøk.....	12
3.4 Kontakt med Eidsvoll.....	13
3.5 Datainnsamling	13
3.6 Kritikk av kilder og datagrunnlag.....	14
3.7 Autentisitet	14
3.8 Styrker og svakheter	14
4.0 Empiri og analyse	15
4.1 Analyse og funn av aktuelle sosiale medier	15
4.2.0 Facebook-gruppen Politikk i Eidsvoll.....	16
4.2.1 Kort om gruppen og gruppens regler	16
4.2.2 Hvem er aktive i gruppen?	17
4.2.3 Hvilken type saker som blir diskutert i gruppen?.....	18
4.2.4 Hjertesaker i Facebook-grupper Politikk Eidsvoll	20
5.0 Diskusjon.....	22
5.1.0 Problemstilling og forskningsspørsmål	22

5.2.0 Hvilke grupper bruker hvilke plattformer	22
5.2.1 Data og tall.....	22
5.2.1 Lokalsamfunn og tilhørighet i perspektiv av Eidsvoll	23
5.2.2 Eidsvoll kommune og partier	24
5.3.0 Hvilken type lokale saker/spørsmål blir ‘diskutert’ i sosiale medier? Er det noen politikkområder som dominerer?.....	24
5.3.2 Politikkområder som dominerer.....	24
5.3.3 Saker/spørsmål som blir diskutert.....	25
5.4.0 Kan sosiale medier sies å være en ‘god’ kanal for medvirkning? Hvorfor? Hvorfor ikke?	26
5.4.1 Hva sier teori om god medvirkning.....	26
5.4.2 Er sosiale medier en god medvirkningskanal?	27
6.0 Konklusjon	28
Referanser	29
Vedlegg	32
Data.....	32

1.0 Innledning

«Enhver som fremmer planforslag, skal legge til rette for medvirkning.» (Plan- og Bygningsloven, 2023, 5-1§) står det i første del om medvirkning i plan og bygningsloven. Dette betyr at enhver som fremmer planforslag har et aktivt ansvar for å legge til rette for medvirkning. I plan- og bygningsloven står det ikke noe om hvordan medvirkning skal skje. I dag er sosiale medier en stor del av folks hverdag. I 2023 var det ni av ti nordmenn i aldersgruppen 16 til 79 år som brukte sosiale medier, slik som Snapchat, Tik Tok eller Facebook (SSB, 2023). Det vil si at i alt 88 prosent av nordmenn i denne aldersgruppen var på sosiale medier. I 2011 var tallet 57 prosent. (SSB, 2023). Tallene viser at sosiale medier er en del av mange folks hverdag, selv om det varierer hvor aktivt folk bruker dem.

1.1 Bakgrunn for valg av tema

Temaet for denne bacheloroppgaven er sosiale medier som medvirkningsarena for innbyggerne i Eidsvoll kommune. Bakgrunnen for valget av temaet er-at vi gjorde noe lignende arbeid i en annen kommune tidligere i studiet, men uten at jeg gikk så grundig til verks. På grunn av min egen interesse for temaet, og for å kunne få mer kunnskap om sosiale medier som medvirkningskanal i lokalpolitikken bestemte jeg meg for å gjøre en lignende undersøkelse i kommunen jeg bor i.

1.2 Formålet med studiet

Formålet med studiet er å undersøke, og få kunnskap om hvordan innbyggere i Eidsvoll kommune og Eidsvoll som kommune, bruker sosiale medier til å fremme sine-synspunkter på ulike politiske saker og spørsmål. Jeg vil prøve å finne ut hvordan sosiale medier blir brukt, hvilke aldersgrupper som bruker dem og hva som er profilen (negativ, positiv e.a.) i debattene. Ut ifra dette vil jeg drøfte sosiale medier som medvirkningskanal for innbyggerne i Eidsvoll kommune

1.3 Problemstilling:

«Hvordan bruker innbyggerne i Eidsvoll kommune sosiale medier til å fremme synspunkter på lokale politiske spørsmål/saker?»

1.3.1 Forskningsspørsmål

- Hvilke grupper bruker hvilke plattformer?
- Hvilken type lokale saker/spørsmål blir ‘diskutert’ i sosiale medier? Er det noen politikkområder som dominerer?
- Kan sosiale medier sies å være en ‘god’ kanal for medvirkning? Hvorfor? Hvorfor ikke?

1.4 Om Eidsvoll kommune

Eidsvoll kommune har en befolkning på 27 916 personer og et areal på rundt 457 km². Kommunen har en positiv befolkningsvekt og har en forventet populasjon på 34 346 innen 2030 (SSB, 2023). Kommunen er kjent som Norges grunnlovsbygd. Noen saker som har vært på den politiske agendaen siste årene er: kommune økonomi, utbygning av noen områder i kommunen og legevakt. Jeg kommer nærmere inn på disse sakene senere i oppgaven.

1.5 Definisjon og avgrensninger

Begrepene «sosiale medier» og «medvirkning» kan være begreper med vide forståelsesmåter i ulike kontekster, og det blir derfor viktig å avklare hvilke forståelser som ligger til grunn i denne oppgaven.

- Sosiale medier: «Sosiale medier er nettsider og apper som tilrettelegger for å skape og dele innhold, og å delta i sosiale nettverk.» (SNL, 2023). Noen eksempler på sosiale medier er: Facebook, Snapchat og Reddit
- Medvirkning: «borgerens deltakelse i offentlig planlegging, som er rettet inn mot å bringe kunnskap og/eller synspunkter inn i planprosessens i den hensikt å påvirke de beslutninger

som blir tatt, som ikke dreier seg om å stemme ved valg» (Ringholm og Sandkjær, 2018, s. 192)

I teorikapittelet vil jeg komme nærmere inn på ulike forståelser av medvirkning.

Avgrensing: Gjennom problemstillingen er det klart at fokusområdet kun gjelder lokalpolitikken i Eidsvoll kommune. Med andre ord, saker som blir tatt opp på sosiale medier som ikke omhandler lokalpolitikken i Eidsvoll kommune, blir ikke tatt med i denne oppgaven eller i statistikken. Det blir også hovedfokus på de større sosiale mediene, på grunn av antall sosiale medier som finnes på internett. Eksempler på slike store sosiale medier er; Facebook, Snapchat, Instagram, Tik Tok, Reddit, X (Twitter), også videre.

I utgangspunktet så jeg for meg å innhente informasjon fra aktivitet på ulike grupper i sosiale medier over en ettårs periode. Men på grunn av stor aktivitet i gruppene, viste det seg å være tilstrekkelig med seks måneder. Nærmere bestemt er perioden fra 15. juni 2023 til 31. desember 2023. På denne måten har jeg fått med viktige debatter og saker som ble tatt opp før kommunevalget 11. september 2023 og i etterkant av valget.

2.0 Teori

2.1.0 Medvirkning

2.1.1 Medvirkning som begrep

Medvirkning er et begrep som er sentralt for oppgaven og da blir det viktig å gå nærmere inn på begrepet. I boken Planlegging og samfunn beskriver Ringholm og Sandkjær (2018), medvirkning som «borgerens deltakelse i offentlig planlegging, som er rettet inn mot å bringe kunnskap og/eller synspunkter inn i planprosessens i den hensikt å påvirke de beslutninger som blir tatt, som ikke dreier seg om å stemme ved valg» (Ringholm og Hanssen, 2018, s. 192).

Slik dette kan forstås har medvirkning en enkeltperson i hovedfokus og legger til grunn hvor vidt denne person får/eller kan aktivt være med på å få kunnskap om enkeltsaker/prosesser og kunne komme med sine egne synspunkter i en planleggingsprosess eller beslutningsprosess. I tillegg står det i formålsparagrafen til plan og bygningsloven (PBL) §5-1 fjerde avsnitt at «Planlegging og vedtak skal sikre åpenhet, forutsigbarhet og medvirkning for alle berørte interesser og myndigheter. Det skal legges vekt på langsiktige løsninger, og konsekvenser for miljø og samfunn skal beskrives» (Plan og bygningsloven, 2023, §5-1).

Dette kan hovedsakelig forstås slik at gjennomføringen av planlegging og vedtaksprosesser skal sikre at enkeltpersoner/grupper/innbyggere får delta. Videre kan det forstås slik at det skal legges tilrette for medvirkning under hele prosessen - fra tidlig til sluttresultat. Et eksempel på hvordan medvirkning i planlegging kan gjøres er ved at kommune åpner opp for debatt om hvor et samfunnshus skal bygges og se ut. Når huset er på plass, kan det også åpnes for medvirkning ved at det diskuteres hva slags tilbud samfunnshuset skal ha. For eksempel hvilke kulturtilbud som skal være rettet mot barn og unge. På denne måten får personer medvirke i hele prosjektet. I tillegg til plan- og bygningslovens første del i §5.1 står det i andre avsnitt i §5.1 at «Kommunen har et særlig ansvar for å sikre aktiv medvirkning fra grupper som krever spesiell tilrettelegging, herunder barn og unge. Grupper og interesser som ikke er i stand til å delta direkte, skal sikres gode muligheter for medvirkning på annen måte.» (Plan- og bygningsloven, 2023, §5-1).

Dette betyr da at kommunen har et lovpålagt ansvar for å bidra til aktiv medvirkning for de som ikke klarer dette selv. Det kan være yngre, noen eldre og folk med utviklingshemming.

Et eksempel på hvor et slik medvirkningstiltak for tilrettelegging kan være aktuelt, er hos yngre. Da må man spørre seg hva som kan være en god måte å legge til rette for medvirkning blant unge.

Det vil være nærliggende å tenke at en digital sosial plattform er en mer hensiktsmessig arena for deltakelse enn et tradisjonelt folkemøte. Ved at man bringer informasjon om planlegging og aktuelle lokalpolitiske saker inn på sosiale medier, kan man være med å skape medvirkning og bidra til kunnskap rundt temaet som blir tatt opp. For å komme med et eksempel som er relevant for problemstillingen, kan det være at noen poster et innlegg på Facebook om hvor uenig man er om kommunebudsjettet og debatterer rundt dette. Herunder kan folk kommentere og komme med sine egne meninger. I tillegg kan det bidra til at man skaper politisk interesse for en sak.

2.1.2 Governing versus Governance

Variabel	Governing - karakteristika	Governance - karakteristika
Kommunens rolle	Planlegger, beslutter og gjennomfører/kontrollerer utbygging	Setter rammer for - og deltar i planlegging, beslutning og utbygging
Private og andre off. instansers rolle	Høringsinstans, deltar i utbygging	Deltar i planlegging, beslutning og utbygging
Planleggers rolle	Utvikle planforslag og lede planprosess	Etablere rammeverk for planlegging og fasilitere prosess og behandling
Borgernes rolle	Etterleve politiske beslutninger	Deltakere og brukere
Suksesskriterium	God faglig plan, plangodkjenning	Utbygging, enighet

Aktørenes ulike roller innenfor government og governance

Kilde: Viktige rader fra tabell fra (Leknes, 2005 s. 4)

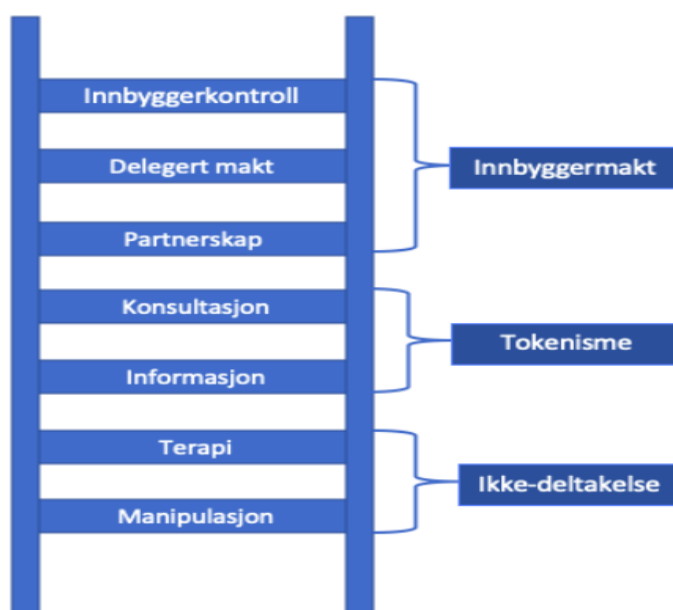
Når temaet er medvirkning i politiske prosesser, mener jeg det kan være relevant å trekke inn perspektiver på ulike styringsregimer (Leknes, 2005).

Det gjør jeg for å vise at medvirkning i politiske prosesser kan ses på som en annen måte å tenke styring på enn man tradisjonelt har gjort. I en ideell verden, med tanke på reell medvirkning kan man snakke om governance, der styring også kommer nedenfra. Mens den mer tradisjonelle former for styring er mer top-down og omtales som governing. Der fokuseres det mer på at folk skal etterleve politiske beslutninger. Mens det i governance fokuseres på at borgerne skal delta i beslutningsprosesser og at borgeren er aktiv. Tar man utgangspunkt i governance-perspektivet kan man si at kommunens rolle er å sette rammer og legge til rette for deltagelse i planlegging, beslutning og utbygning. Mens i governingperspektivet er kommunens rolle selv å planlegge, beslutte og gjennomføre/kontrollere en prosess. Videre kan vi se andre roller som er relevante i de ulike karakteristene, slik de går frem hos Leknes (2005).

Ved å åpne for medvirkning, sett i lys av governance-tilnærmingen, kan det oppstå mer enighet og oppslutning om en prosess og beslutning. Det kan gi beslutningen mer legitimitet i befolkningen.

2.1.3 Medvirkningskraft

Videre kan det være viktig å trekke inn medvirkningskraft. Det tar utgangspunktet i begrepet medvirkning, og hvordan en person eller gruppe oppfatter at deres stemme teller i en sak eller prosess. Vi kan snakke om grader av deltakelse eller medvirkningskraft.

(Arnsteins, 1969 i Ringholm, 2008)

Hvis vi refererer til Arnsteins stige i boken Plan- og bygningsloven så nevner Ringholm og Nyseth (2008) at Arnsteins stige illustrerer «først og fremst spørsmålet om hvilken makt som er knyttet til ulike former for medvirkning, og kan i mange sammenhenger gi en noe endimensjonal forståelse av hva medvirkning har som formål» og videre forklarer «De to andre er typen av deltakere, og hvordan kommunikasjon og beslutninger foregår.» (Ringholm & Nyseth, 2008 s. 318) Jeg forstår det slik at medvirkningsstigen illustrerer ulike stadier av medvirkning ut ifra hvor mye makt en person, gruppe eller innbyggere har i en sak/prosess/beslutning. Det kan omtales som medvirkningskraft. Nederst har vi en person som har bare informasjon rundt området (ikke deltagelse) og øverst har vi en person som aktivt kan medvirke (innbyggermakt). I en realistisk hverdag er det nok urealistisk at enhver person skal være med på medbestemmelse av hver situasjon, men det finnes alternativer til personer som har denne typen makt, og det kan være de vi velger til å representere oss gjennom for eksempel valg. For enkelt personer sin situasjon kan en ideell verden være trinnet om dialog for å skape en to veis kommunikasjon med medvirkning (partnerskap). Dette kan gjøre at en person føler seg hørt, og får snakket rundt slik at de får være med på aktiv medvirkning. På den andre siden hvis personen er nederst kan det føre til at person ikke føler at meningene sine om saker ikke blir hørt og det kan føre til at person mister interesse og blir kanskje mindre politisk interessert. Hvis vi trekker inn dette i forhold til sosiale medier kan vi se for eksempel Facebook grupper som en to veis kommunikasjon. Du deler dine meninger i gruppen og det kan hende du får folk med sine meninger under som diskuterer med deg. Videre forklarer også Ringholm og Hanssen (2020) at involvering av borgere i planprosessen bidrar til mer demokratisk by og stedsutvikling ved at «By- og stedsutvikling påvirker folks hverdagsliv og mobiliserer ofte engasjement.» (Ringholm og Hanssen, 2020. s.196) som betyr at ved at de opplever forandring rundt seg så skaper det videre interesse i framtidige saker og kan skape en medvirkningskraft følelse.

2.1.4 Hvorfor er medvirkning viktig?

Når det kommer til medvirkning, hvorfor er dette begrepet viktig. Hvorfor er det ikke tilstrekkelig med representativt demokrati, som vil si at personene som er valgt til å representere oss kan bestemme? Som jeg har nevnt tidligere i kapitlet har vi stadfestet lov om minstekrav til medvirkning i kommunene og der det gjøres beslutninger og planlegging ellers. Dette er stadfestet i Plan- og bygningsloven §5-1, som fører til at det er et aktivt krav om

medvirkning. Nordtug (2024) argumenterer for fem forhold som er sentrale når det gjelder innbyggerinvolvering.

1. Kunnskap og treffsikker beslutning
2. Lettere iverksetting av politiske vedtak
3. Medansvar, mobilisering og frivillighet
4. Tilhørighet, identitet og felleskap
5. Politisk rekruttering

Første argumentet om kunnskap og treffsikkerhet kan forstås slik at det handler om innbyggerne sine lokalkunnskap, som kan være verdifull informasjon i en beslutning. Lokalkunnskap kan bidra til bedre beslutning og engasjement.

Andre argument handler om å lette iverksetting av politiske vedtak. Slik dette kan tolkes argumenteres det for at beslutningene berører innbyggernes hverdag, og ved at de blir involvert kan befolkningen føle at de blir hørt. På denne måten kan innbyggerne føle seg mer ansvarlig og beslutningen har dermed mer legitimitet i befolkningen.

Tredje argument tar utgangspunktet i medansvar, mobilisering og frivillighet. Dette kan forstås slik at hvis kommune alene skulle tatt på seg alt ansvaret selv, kan det hende at det ikke er nok ressurser. Gjennom medvirkning kan kommunen mobiliseres ressurser, både fra innbyggere, frivillig sektor og privat sektor, som lokalt næringsliv.

Fjerde argumentet handler om tilhørighet, identitet og felleskap som tar i betraktning innbyggernes tilknytning til sitt lokalsamfunn. Ved at medvirkning trekkes inn her kan det være med på å bygge tillit hos innbyggerne ved at de involveres til å utvikle sitt hjemmested, og dette kan styrke fellesskapsfølelsen og stedstilknyttingen.

Femte argumentet handler om politisk rekruttering. En konsekvens av medvirkningsprosesser, der folk blir hørt, kan være større engasjement for lokalpolitikk generelt. De kan oppleve Empowerment og motivasjon, som kan mobilisere til engasjement for flere saker og i noen tilfeller føre til rekruttering til lokalpolitikken.

(Nordtug, 2024)

Winsvold (2017) argumenterer for involveringen av innbyggere kan kategoriseres på to måter: «Innbyggere bør involveres i **politikkutvikling** fordi det er rett ut fra et demokratisk perspektiv» eller «de bør involveres i politikkutvikling fordi slik involvering gir bedre **politiske beslutninger**.» (Winsvold, 2017 s. 3)

Innbyggerne bør altså involveres fordi det ut ifra et demokratisk perspektiv er riktig. Demokrati blir også kalt folkestyret, og på dette viset kan det gi logisk mening at innbyggere bør involveres. Det andre perspektivet på medvirkning handler om at det gir bedre politiske beslutninger. Her kan det være fordi det bidrar til at beslutningsgrunnlaget er bedre og bredere, fordi det bygger på kunnskap fra innbyggerne, som kanskje kjenner forholdene på andre måter enn kommunens administrasjon og politikere. Et annet moment her er at medvirkning kan bidra til å mobilisere flere ressurser i en sak.

2.1.5 Kritisk blikk på medvirkning

Når man skriver om et så aktuelt og mye brukt perspektiv/tilnærming som medvirkning, kan det være viktig også å ha et kritisk blikk på det. Winsvold (2017) skriver litt om det. Blant annet nevner hun at «Det er skrevet mye om mulige positive konsekvenser av innbyggermedvirkning, men det finnes få studier av faktiske konsekvenser, og de fleste av studiene som finnes er studier av enkelttiltak» (Winsvold, 2017 s.3)

Slik dette kan forstås argumenterer Winsvold for at medvirkning ikke har for mange studier som faktisk nevner positive konsekvenser av utvikling og de fleste av disse studiene som har blitt vist til å være positive er enkelttiltak og det finnes få studier som tar for seg effekter av medvirkning i et større perspektiv.

Andre forhold av mer negativ art som kan rettes mot medvirkning, er at det kan forlenge og komplisere prosesser, og at av det tar lenger tid for å komme fram til beslutninger og få avsluttet prosesser. Er det nødvendig å ha medvirkning når vi allerede har noen som representeres oss gjennom valg, som stortingsvalget, kommunevalget, og fylkestingsvalget? I hovedsak så skal de kunne representere flertallet og det er folket som velger dem frem gjennom demokrati. Hvis man også i tillegg bare følger minstekravet til medvirkning i plan- og bygningsloven §5-1, så kan det fortsatt bidra til at dette ikke er nok i enkelte situasjoner, og man kan oppleve at mange kommuner bare gjør minstekravet. Et eksempel på dette er fra medvirkningsombudet som skriver at de har fått «inntrykk at lokalbefolkningen ikke har fått medvirke til denne kommuneplanen som legger viktige premisser for utvikling av Skøyen når

det gjelder egenart som bysentrum og byggehøyder og -volumer.» (Sømme, 2019) Dette indikerer at det i mange tilfeller er lite reell medvirkning.

Her ser vi et eksempel på at det ikke har vært nok/eller noe medvirkning i prosessen om kommuneplanen. Så igjen: Er det alltid nødvendig med medvirkning når vi allerede har valgt noen til å representere oss?

2.2 Lokalsamfunn

Lokalsamfunn er et relevant begrep å ta med i denne oppgaven, fordi jeg har valgt å skrive om lokalpolitikk og medvirkning fra innbyggerne i et lokalsamfunn. Et lokalsamfunn blir beskrevet som «personer som føler tilhørighet til området og som har felles problemforståelse og felles forpliktelser» (Haugen og Villa 2022, s. 18).

Det kan forstås som at det handler om personer som har en felles forståelse for det som er relevant i lokalsamfunnet, og føler en tilknytting til området. Et eksempel kan være at du bor i Eidsvoll kommune og derfor har du en direkte tilhørighet til lokalsamfunnet. I tillegg står det også i Lokalsamfunnsboken at «lokalsamfunn som bosted kan forstås langs mange dimensjoner, og drøfter betydningen av sosiale relasjoner, materialitet, fortid, minner og følelser» (Haugen og Villa, 2022, s. 23).

Det kan bety at hvis du bor et annet sted, men har minner, følelser og fortid, altså en tilhørighet til området du har bodd i tidligere, kan du fortsatt ses som en del av lokalsamfunnet. Du bor et annet sted, men det kan kanskje hende du har familie der, eller en annen form for tilhørighet. På denne måten kan det gjøre at du fortsatt har en tilknytting til området, og grunnet til dette kan fortsatt være en del av lokalsamfunnet.

Sosiale medier kan gjøre det slik at lokalsamfunnet også kan gjenspeiles i sosiale medier, man trenger ikke direkte å møte opp på et folkemøte, men kan aktivt delta å gi sine meninger over internett. Dette kan ses i lys av det som er nevnt innledningsvis i oppgaven, om at ni av ti nordmenn i aldersgruppen 16 til 79 år bruker sosiale medier (SSB, 2023).

Dette gjør at hvis du bor i Trondheim så kan du fortsatt kunne delta på interesse saker i Eidsvoll kommune. Spesielt siden sosiale medier er så populært for oss nordmenn, og ved at du bruker sosiale medier kan det gjøre at du som bor i Trondheim, kan aktivt delta i lokalpolitikken i Eidsvoll selv om du ikke bor der.

2.3 Stedstilhørighet og sosiale relasjoner

Begrepet stedstilknytting og stedstilhørighet er relevante for problemstillingen i denne oppgaven. Berg snakker om stedstilknytting og stedstilhørighet som «synonymt uten at det gjøres et poeng av noen meningsforskjell» (Berg, 2022 s. 38)

Slik dette kan forstås ser Berg begrepene som relativt like og jeg kommer heller ikke til å differensiere mellom begrepene. I oppgaven kommer jeg til å bruke begrepet stedstilhørighet, selv om jeg like gjerne kunne brukt stedstilknytning. Berg snakker videre om hvordan «stedstilknytting handler om sosiale relasjoner- om makt, forhandlinger, inkludering og ekskludering» og «det handler om hvem eller hva som hører hjemme eller ikke hører hjemme et sted» (Berg, 2022, s. 40).

Slik det kan tolkes handler stedstilknytting om å høre hjemme eller ikke høre hjemme et sted. Berg beskriver dette som at det ikke alltid er personen selv som bestemmer om de har en tilhørighet, men også lokalsamfunnet. Et eksempel på dette er hvis du ikke klarer å bygge et sosialt nettverk i området ditt så kan det bli vanskelig å føle en tilhørighet til området. På samme måte kan det også gjelde i sosiale medier. I tillegg til at du bør ha en stedstilhørighet for å aktivt kunne delta i debatter om lokale saker på 'ordinære debattarenaer', så kan det også være viktig å føle stedstilhørighet for å være aktiv i debatter på sosiale medier. Dette er fordi uten å ha relasjonen kan det føles vanskelig å kunne medvirke aktivt i sosiale medier. Det kan til og med kanskje være vanskelig å innhente den rette informasjonen. Vi kan altså trenge en grunnmur for deltakelse, og stedstilknytning kan være en slik grunnmur. Men på den andre siden kan sosiale medier kanskje være med på å trekke deg inn i lokalsamfunnet og gi stedstilknytning ved at du for eksempel finner informasjon, blir interessert og kan aktivt delta på diskusjoner. På en måte kan du si at du blir integrert inn i relevante sosiale grupper over sosiale medier og for enkelte kan dette virke enklere enn at du deltar på f.eks. folkemøter.

3.0 Metode

3.1 Valg av metode

I denne oppgaven har jeg valgt å bruke usystematisk tilnæringsmetode hvor jeg innhenter data fra aktuelle sosiale medier. I prosessen med å hente/søke etter data fra de sosiale medier brukte jeg kvantitativ metode. Her brukte jeg litt skjønn for å kategorisere aktuelle saker. Videre ble det også brukt kvantitativ metode for en kort spørreundersøkelse med spørsmål om alder. På denne måte kunne jeg innhente best mulig relevante data for min problemstilling og forskningsspørsmål.

3.2 Dokumentanalyse og medieanalyse

I denne oppgaven har jeg også valgt elementer fra dokumentanalyse og medieanalyse. Fra medieanalyse henter jeg ideer om hvordan jeg kan samle og analysere data fra sosiale medier (Tørdal, 2022). Fra dokumentanalyse henter jeg ideer om hvordan jeg kan tolke dataen og bearbeide data fra internettkilder og offentlige dokumenter. (Asdal og Reinertsen, 2021)

3.3 Tilnærming og pilotsøk

Når jeg skulle innhente data til oppgaven så måtte jeg kartlegge hvordan jeg skulle tilnærme meg for å kunne finne aktuelle aktive sosiale medier som var relevante for min problemstilling. Dermed gjennomførte jeg et pilotsøk med ordene «Politikk Eidsvoll». Det første som kom opp, var en gruppe på Facebook som var veldig aktiv. På denne nettsiden fikk jeg et godt innsyn i saker som ble debattert blant innbyggere i Eidsvoll og jeg la merke til at det var daglige politiske diskusjoner og flere ulike saker som ble tatt opp.

Videre fant jeg også andre sosiale medier som Eidsvoll kommune selv brukte. Her kunne jeg innhente mer informasjon om aktuelle aktive sosiale medier som kanskje kunne bli brukt av innbyggere i Eidsvoll kommune. Deretter skumleste jeg gjennom informasjonen, men dataen og aktivitet utenfor den ene Facebook gruppen som het «Politikk I Eidsvoll» var mangelfullt.

For å finne relevant tidligere forskning prøvde jeg også Google søk på «Meningsmålinger Eidsvoll», «Sosiale medier Eidsvoll», «Sosiale medier og politikk» og «Sosiale medier som medvirkningsplattform». Her fant jeg noen relevante artikler, studier i forhold til sosiale medier og medvirkning, men ikke noe spesifikk som fokuserer på Eidsvoll. Artikkene ble en

fin inspirasjon for å kunne gå videre til innhenting av data for denne oppgaven. Ved at man kan se hvordan tidligere artikler har gått inn for å hente informasjon.

3.4 Kontakt med Eidsvoll

Grunnet mangel på aktive data på sosiale medier fra innbyggerne i Eidsvoll, valgte jeg å kontakte Eidsvoll kommune for å finne ut om det var noe jeg hadde oversett, og om de brukte andre sosiale medier som kunne tiltrekke seg innbygger aktivitet. På denne måten kunne jeg få sikrere data og kunne gjøre søkeprosessen enklere. Jeg formulerte e-posten slik «Hei jeg holder på å skrive en bachelor oppgave som skal handle om "Sosiale medier som medvirkningsarena for innbyggerne i Eidsvoll kommune" og jeg lurte på om dere kunne svare meg på hvilken sosiale medier Eidsvoll kommune bruker». Etter et par måneder fikk jeg svar og bekreftet en hypotese jeg hadde om at Eidsvoll kommune i liten grad selv tok initiativ til å bruke sosiale medier til dialog med innbyggerne. Svaret de ga var slik «Eidsvolls tilstedeværelse på sosiale medier er i all hovedsak på Facebook. I tillegg har kommunen kontoer på LinkedIn og X (Twitter), men disse er ikke i regelmessig bruk». Jeg sjekket deres X (Twitter) og fant at deres aktivitet var svært liten, og siste aktivitet var 26. april 2019, og LinkedIn var bare brukt til stillingsutlysninger. Andre siden var Facebook-en deres ukentlig aktiv, noe som gjorde at noe informasjon kunne innhentes derifra.

3.5 Datainnsamling

Datainnsamlingen foregikk ved at jeg leste gjennom alle saker som ble tatt opp i kommentarfeltet på Eidsvoll kommune sin Facebook side og den aktive innbyggerstyrte gruppen på Facebook «Politikk I Eidsvoll». Her analyserte jeg innlegg fra en tidsperiode på et halvt år (15. juni til 31. desember 2023) og brukte skjønn til å kategorisere saker i aktuelle kategorier. Kategoriene jeg brukte er: Kultur og oppvekst, helse, utvikling, økonomi, miljø, fritid, utdanning og lokaldemokrati. Under hovedkategoriene har jeg noen underkategorier. Dette er for å få notert hjertesaker som blir tatt opp, og for å finne deres politiske interesseområder. Videre gjennomførte jeg en kort avkryssings undersøkelse for å finne alder på aktive brukere i gruppen. Her delte jeg inn i alderskategorier fra under 15 år, 16-18, 19-25, 26-35, 36-49, 50-69 og 70+ år. Grunnen til at jeg har valgt å gjøre det på denne måten er for å se den politiske aktiviteten i de ulike aldersgruppene og få et innblikk. Jeg la også til noe

ekstra kategorier for de yngre for å se enklere når deres politiske interesse på sosiale medier startet.

3.6 Kritikk av kilder og datagrunnlag

En av kildene som er Facebook gruppen «Politikk i Eidsvoll» er uavhengig av kommunen selv og hvordan det reguleres kan ikke anses som 100 prosentsikker kilde. Kilden påstår at de ikke regulerer innlegg og at de er åpne for aktiv deltagelse med egne meninger. I tillegg så er det vanskelig å forstå hvordan Eidsvoll Kommune selv regulerer innlegg og kommentarer på deres egne Facebook sider. Dette fører til at kilde og data innhenting har noe skjønnsbruk. Utenom dette har jeg stilt meg kritisk til kildene som har blitt brukt og passet på at de har vært fra kjente kilder og sikre kilder, som er relevant for forskningen som blir gjort.

3.7 Autentisitet

Når jeg har valgt relevant studier, litteratur og statistikk har jeg søkt opp informasjon om forfattere og utgiver. I tillegg passet jeg på at kildene var fra kjente troverdige utgivere og at de er faglig relevant til oppgaven. For eksempel ble det brukt Statistisk Sentralbyrå og Universitetsforlaget. Statistisk sentralbyrå er hoved myndigheten for offentlig statistikk i Norge og Universitetsforlaget har publisert flere bøker vi har brukt gjennom studiet over 3 år.

3.8 Styrker og svakheter

Styrker ved usystematisk metode og kvantitativ tilnærming er at man kan hente data fra flere kilder og i tillegg få data fra et større utvalg mennesker/respondenter. En kvantitativ tilnærming åpner også for å belyse en problemstilling med grunnlag i flere variabler enn i en kvalitativ undersøkelse. Selv om man ikke kan gå i dybden. Svakheterne ved en slik metode kan være at det blir et omfattende datamateriale og analyse, og kanskje større behov for å bruke skjønn til å vurdere og prøve å forstå svarene enn det vil være f.eks. ved å bruke intervju der man kan stille oppfølgingsspørsmål for å få presisert og avklart hva som er ment i det som blir formidlet. Enkelte ganger kunne det vært fint å vite mer om synspunkter som blir tatt opp og dette får man som regel ikke når man har en kvantitativ tilnærming. En kvantitativ tilnærming gir et helhetsbilde mer enn inngående forståelser av det som blir studert.

4.0 Empiri og analyse

4.1 Analyse og funn av aktuelle sosiale medier

I utgangspunktet var målet mitt å legge flere ulike digitale plattformer til grunn for studien av sosiale medier som kanal for medvirkning. Men det viste seg å være liten aktivitet i andre sosiale medier enn Facebook. For å gi et par eksempler så var X (tidligere kjent som Twitter) sist brukt av Eidsvoll kommune den 26. april 2019 (Eidsvoll Kommune, X (Twitter) 2024).

Videre så var kommunens LinkedIn-profil mest brukt for å legge ut aktuelle stillinger, de hadde en post for seks måneder siden om noe annet, men det ble ikke funnet noe mer på siden deres. (Eidsvoll Kommune, LinkedIn, 2024)

Dette var hovedsakelig de sidene Eidsvoll Kommune selv informerte om som var aktive på deres e-post med kontakt med deres stabsleder i administrasjon.

Etter å ha sjekket de sosiale mediene fra Eidsvoll gikk jeg videre med et usystematisk søk hvor jeg prøvde å finne på Google aktive sosiale medier som var i bruk blant innbyggerne. Her var det mange sider knyttet til politiske partier, men ikke noe direkte debattforum. Etter å ha bladd litt fant jeg en svært aktiv Facebook -gruppe som kaller seg Politikk i Eidsvoll. Gruppen har i underkant av 2000 medlemmer. (Politikk Eidsvoll, Facebook Gruppe. 2024)

Jeg søkte også etter gruppe på sosiale medier som Reddit, Instagram og Tik Tok uten å finne aktuelle sider på disse sosiale mediene. Eneste som kunne ha vært noe relevant var fra Tik Tok fra Eidsvoll Ullensaker Blad sin side, men på grunn av at det tar med andre steder enn Eidsvoll også, valgte jeg og ser bort i fra denne siden for å ikke få blandet inn data fra andre steder enn Eidsvoll. I tillegg var det lite innlegg og kommentarer utover kommentarer til videoer som blir lagt ut. (eub.no, Tik Tok. 2024)

4.2.0 Facebook-gruppen Politikk i Eidsvoll

4.2.1 Kort om gruppen og gruppens regler

Facebook-gruppe Politikk i Eidsvoll er hovedkilden som ligger til grunn for min studie av sosiale medier og medvirkning.

Som nevnt tidligere er denne gruppen aktiv og har omtrent 2000 medlemmer. Gruppen er offentlig, og for å kunne bli medlem trengte man å svare på et kontrollspørsmål som gjør det vanskelig å inkludere 'falske' medlemmer. Gruppen omtales som «Partipolitisk uavhengig kommunikasjonsplattform for Eidsvoll kommune. En partipolitisk uavhengig kommunikasjonsplattform hvor man kan diskutere alt som har med politikk å gjøre i Eidsvoll kommune, samt ha en direkte og uformell dialog med kommunens politikere og folkevalgte.»

Dette betyr at denne gruppen altså ikke er i regi av Eidsvoll kommune, men til å diskutere politiske saker i Eidsvoll kommune.

Videre står det at moderering av gruppen blir gjort av en gruppe politiske representanter. Gruppen består av representanter fra SV, AP, SP, V, H, FrP og to som er nøytrale medlemmer i kommunestyret. Som betyr at flesteparten i gruppa er aktive politikere i ulike partier i Eidsvoll, og at det er tverrpolitisk tilnærming til administrering og moderering av gruppen. Gruppen har hovedsakelig fire hovedpunkter når det kommer til administreringen av gruppen. Disse er:

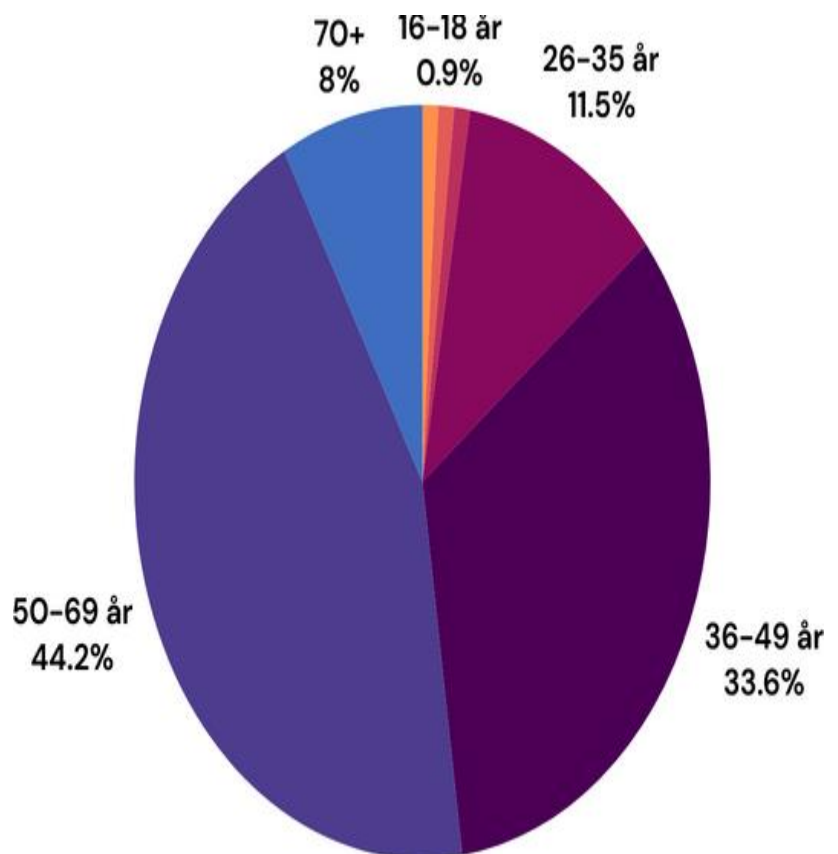
- «Godt debattklima – Saklig, konstruktiv og respektfull tone»
- «Godt innhold – Unngå spam, spredning av feilinformasjon, deling av lenker uten spørsmål eller tekst i innlegget»
- «Moderering – Innlegg eller kommentarer i strid med reglene vil først få advarsel i kommentarfeltet. Neste hendelse vil medføre utestengelse i 2 uker.»
- «Åpenhet- Politikk i Eidsvoll er en gruppe som skal legge til rette for bedre og mer politisk debatt og involvering i Eidsvoll. Falske kontoer eller kontoer som opererer under falske navn bidrar ikke til åpenhet eller bedre debatt og involvering»

Ved at de har gjort dette så har de prøvd å legge grunnlag for en god debatt, men uten at det skal hindre folk i å gi uttrykk for sine meninger. Samtidig holder de seg saklige og hvis dette blir brutt så har det konsekvenser.

4.2.2 Hvem er aktive i gruppen?

Først så innhentet jeg data gjennom å lage et innlegg i gruppen for å undersøke alder blant de som deltar i denne gruppen. Spørsmålet jeg stilte var «Hei, jeg holder på å skrive en bachelor oppgave om "Hvordan bruker innbyggerne i Eidsvoll kommune sosiale medier til å fremme synspunkter på lokale politiske spørsmål/saker?" og lurte på om dere kunne svare på alderen deres under. Takk på forhånd» og under hadde jeg svars alternativene: Under 15 år, 16-18 år, 19-25 år, 26-35 år, 36-49 år, 50-69 år og 70+. Totalt var det 113 personer som svarte på alternativene.

Aldere	Svar	Prosent%
Under 15 år	1	0.9%
16-18 år	1	0.9%
19-25 år	1	0.9%
26-35 år	13	11.5%
36-49 år	38	33.6%
50-69 år	50	44.2%
70+ år	9	8%
Totalt	113	100%

Avkrysning avholdt den 24. Januar 2024 (Aldere i Politikk i Eidsvoll, 2024)

4.2.3 Hvilken type saker som blir diskutert i gruppen?

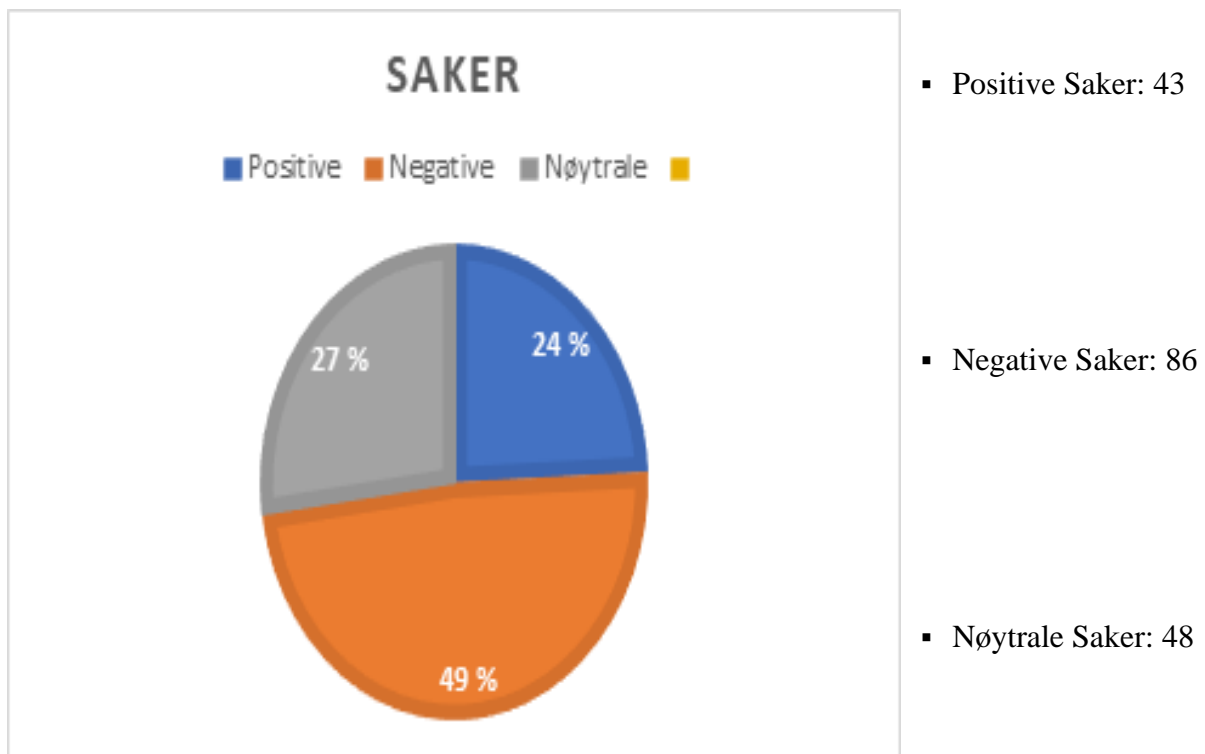
Når jeg analyserte Facebook siden Politikk i Eidsvoll valgte jeg, som nevnt tidligere i oppgaven, perioden fra 15. juni 2023 til 31. desember 2023. Jeg fant ut at det var totalt 177 saker som ble tatt opp i løpet av denne perioden. Sakene har jeg kategorisert i noen hovedkategorier og underkategorier. Det går fram av tabellen nedenfor.

4.2.3.1 Tabell Innlegg

Hovedkategorier	Underkategorier	Totale Saker
Kultur og oppvekst	Yngre (3), Velidkehold (8), Stolthet (1), «Woke» (1), Tilbud (5)	18 Saker
Helse	Eldre (4), Rus (2), Unge (4), Mangel på tilbud (6), Eidsvoll Legevakt (7)	23 Saker
Utvikling	Bygging (44), Sundet (16), Råholt (18), Sentralisering (1), Nedlegning (4), Vedlikehold (1), Universell utforming (3)	87 Saker
Økonomi	Arbeid (6), Kommuneøkonomi (21), Pengekraft (3), Skatt og avgifter (10), Frivillig sektor (8)	48 Saker
Miljø	Klima (6), Bærekraft (9)	15 Saker
Fritid	Midler (3), Idrett (1), Jakt (1), Tilbud (3)	8 Saker
Utdanning	Karakterer (1), Kapasitet/Tilbud (14), Mangel på utdannede (1), Medvirkning (1), Støtte (5)	23 Saker
Lokaldemokrati	Mistillit/Kritikk (22), Innbyggere og Valg (20), Tillitt (3), Medvirkning (4), Ungdom (1)	48 Saker
		Totalt: 270

Data: Facebook-gruppen «Politikk I Eidsvoll» (2024)

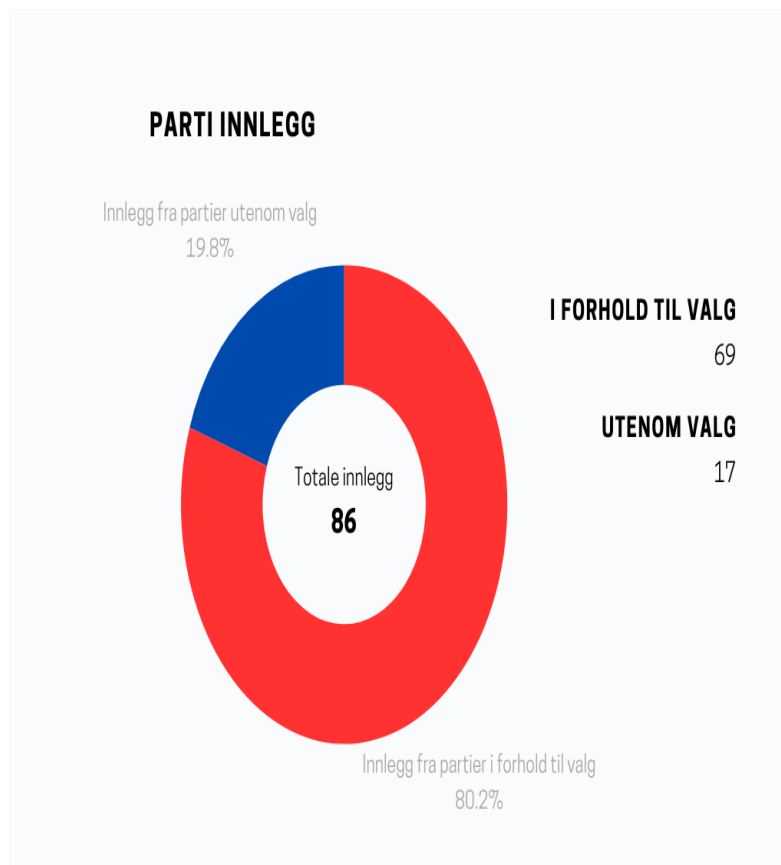
Grunnen til at summen (270) av antall saker i ulike kategorier blir mer enn summen av saker (177) er fordi flere av sakene passet inn i mer enn en kategori. For eksempel kan utbygning både kategoriseres under utvikling og under økonomi, fordi det er snakk om utvikling og økonomi i samme innlegg.

Måten dette er målt på er ved hjelp av skjønn, men som regel har en sak kategorisert som negativ, elementer ved seg som at personen klager på hva som blir tatt opp, eller at ikke er helt fornøyd med det aktuelle temaet. Positive saker er motsatt, de som kommenterer saken virker fornøyd med spørsmålet som blir diskutert og åpner gjerne innlegget mer positivt. Nøytrale saker starter hverken positivt eller negativt. De åpner kanskje for eksempel med spørsmål som «Hva er deres tanker om legevakten ved Eidsvoll?».

Jeg registrerer også at det er politiske partier som poster i gruppen gjennom deres parti sin Facebook profil. Et eksempel på dette er Eidsvoll SV, som åpner opp for snakk rundt bevaring av et legevakten i Eidsvoll (Eidsvoll SV, 2024).

Et annet eksempel er Eidsvoll Høyre som postet et innlegg om sosiale medier og behandling ved sykehus (Eidsvoll Høyre, 2024)

I totalt antall saker har jeg ikke telt med partiene sine innlegg i tilknytning til valget og innlegg fra partier utenom valget. Det har jeg utelatt fordi jeg ville fokusere på å få perspektiv på hvordan innbyggerne bruker Facebook-gruppen. Derfor har jeg talt ‘valgkampsakene’ for seg. Totalt var det 69 innlegg i som kan knyttes ganske direkte til kommunevalget i 2023. Mens det var 17 innlegg utenom kommunevalget fra partier. Totalt har det i perioden 1

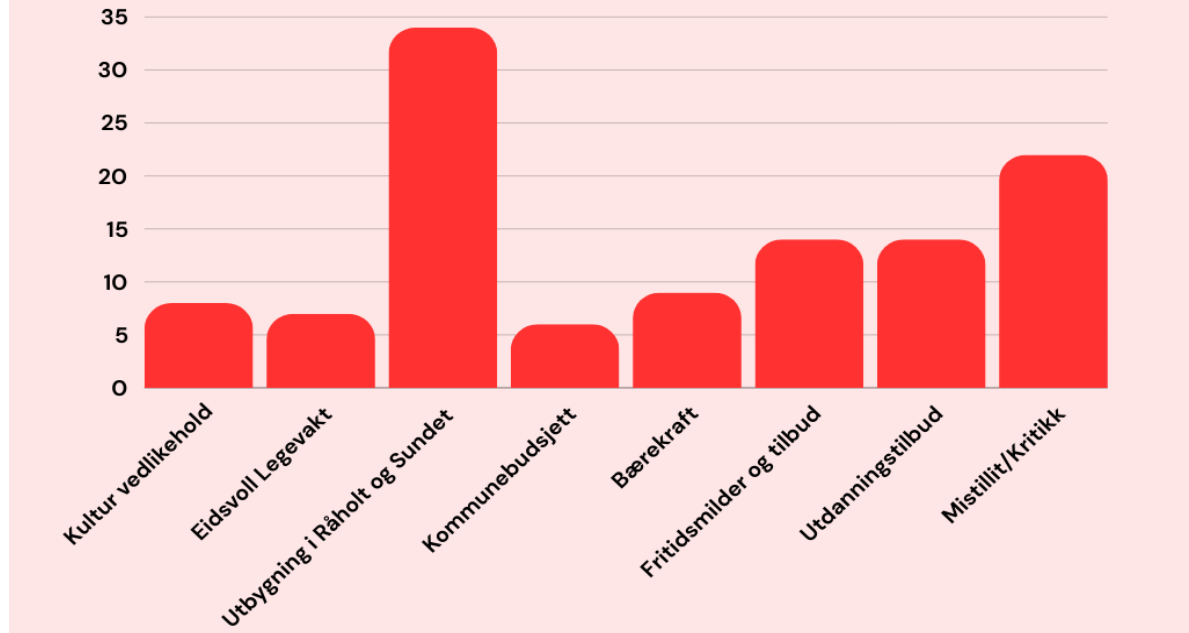
måned før og etter valget vært 86 innlegg fra politiske partier på Facebook-siden Politikk i Eidsvoll.

4.2.4 Hjertesaker i Facebook-grupper Politikk Eidsvoll

I hver hovedkategori fra tidligere har jeg notert ned saker som har gjentatt seg eller vært spesielt aktive. For at en sak skal bli definert som en hjertesak, trenger det å bli tatt opp flere ganger enn andre saker i en kategori. I tillegg har jeg også sett etter saker som har hatt mer aktivitet i kommentar feltet på Facebook enn andre, men den trenger fortsatt å være tatt opp flere ganger for å bli telt med. Dette er fordi det gir en god indikasjon om hva er saker som innbyggerne bryr seg om.

HJERTESAKER

(Data innhentet fra Politikk i Eidsvoll Facebook Gruppe)

- Kultur og oppvekst mest aktive saker går under kultur vedlikehold, tilsvarende 8 saker
- Under helse er det saker om Eidsvoll legevakt, tilsvarende 7 Saker.
- Utvikling har saker om utbygning, spesielt ved Sundet og Råholt, tilsvarende 34 saker.
- Økonomi har hatt et stort fokus på kommunebudsjett/økonomi, tilsvarende 21 saker.
- Miljø har hatt et større fokus på bærekraft, tilsvarende 9 saker.
- På fritid er det en del snakk om midler og tilbud, tilsvarende 6 saker.
- Under utdanning så blir saker om kapasitet og tilbud tatt opp en del, tilsvarende 14 saker.
- Til slutt er det saker om mistillit/kritikk til hvordan styring blir gjort i Eidsvoll, tilsvarende 22 saker.

5.0 Diskusjon

5.1.0 Problemstilling og forskningsspørsmål

For å få bedre flyt i oppgaven og fordi det er lenge siden problemstilling og forskningsspørsmålene er tatt opp, kan det være greit å minne om hva disse er igjen.

Problemstillingen er: «**Hvordan bruker innbyggerne i Eidsvoll kommune sosiale medier til å fremme synspunkter på lokale politiske spørsmål/saker?**»

Forskningsspørsmål er:

- Hvilke grupper bruker hvilke plattformer?
- Hvilken type lokale saker/spørsmål blir 'diskutert' i sosiale medier? Er det noen politikkområder som dominerer?
- Kan sosiale medier sies å være en 'god' kanal for medvirkning? Hvorfor? Hvorfor ikke?

5.2.0 Hvilke grupper bruker hvilke plattformer

5.2.1 Data og tall

Med dataen som har blitt innhentet, kan det bli litt vanskelig å svare direkte på hvilke grupper som bruker hvilke plattformer på grunn av antall aktuelle og aktive sosiale medier. På den andre siden kan vi svare på hvem som bruker plattformen i gruppen på Facebook «Politikk I Eidsvoll». Hvis vi ser på tallene fra den korte avkryssningsskjema som ble gjort kan vi se at aldersgruppen under 15 til under 25 år har relativt lite svar, med en total på tre antall stemmer. Tallene kan vise til lite aktivitet fra den yngre gruppen. Aldersgruppen 26-35 år har 13 stemmer (11.5%). Når vi kommer til de eldre gruppene så kan de vises at det er de som dominerer. 36-49 år har 38 stemmer (33.6%) og 50-69 år har 50 stemmer (44.2%), men når vi kommer til 70+ så faller antall stemmer igjen. Her har vi 9 stemmer (8%). Dette blir en total på 113 stemmer, og selv om gruppen har et totalt antall medlemmer på rundt 2000 personer, kan min enkle undersøkelse av alder, gi en pekepinn på hvilke aldersgrupper som i praksis bruker plattformen og gruppen Politikk i Eidsvoll.

Når vi ser på tallene kan det se ut som den yngre gruppen ikke er svært aktiv eller en del av gruppen. Dette vil altså si ungdommer og voksne helt opp i 25års alderen. Utfra tallene, tyder det på at godt voksne og eldre opp til 70 år er mer aktive enn yngre. Mens det ser ut til at aktiviteten er lavere igjen blant medlemmer over 70 år.

Dette samsvarer godt med Ipsos sin undersøkelse om sosiale medier hvor det går frem at blant personer i alderen 18-29 år bruker 50% Facebook daglig, mens andelen som bruker Facebook daglig er 70 % i aldersgruppen 30-39 år -og 72 % i aldersgruppen 40-59 år(Ipsos, 2023, S. 8).

Dette kan vise at gruppen mennesker som er yngre ikke bruker Facebook like mye som de som er eldre. Ved at vi sammenligner tallene fra Ipsos med dataen vi har hentet, kan dette stemme overens med mønsteret jeg fant når jeg kartla alder i Facebook-gruppen Poltikk i Eidsvoll.

5.2.1 Lokalsamfunn og tilhørighet i perspektiv av Eidsvoll

Videre kan vi også snakke om tilhørighet og lokalsamfunn, som nevnt tidligere snakker Haugen og Villa om tilhørighet. Her blir det nevnt at lokalsamfunn dreier seg om «personer som føler tilhørighet til området og som har felles problemforståelse og felles forpliktelser» (Haugen og Villa 2022, s. 18).

Videre snakker Berg om at «stedstilknytting handler om sosiale relasjoner- om makt, forhandlinger, inkludering og ekskludering» og «det handler om hvem eller hva som hører hjemme eller ikke hører hjemme et sted» (Berg, 2022, s. 40).

Utfra teoriene herifra kan vi skape oss et bilde om hvem som bruker plattformene på de sosiale mediene. Først kan vi si at lokalsamfunnet i dette tilfellet er innbyggerne som lever i Eidsvoll kommune. De som bor her skal som regel ha en felles forpliktelser, problemforståelse og tilhørighet. I utfra dette perspektivet kan vi knytte sammen at de som bruker disse sosiale plattformene er innbyggerne fra Eidsvoll kommune ved at de har forpliktelser og interesser over til å bidra til informasjon og diskutere aktuell politikk og forandring sammen. På den andre siden så trenger det ikke bare å være de som bor i Eidsvoll kommune som er aktive i gruppen, men også de som tidligere har bodd i Eidsvoll, og derfor føler seg som en del av lokalsamfunnet, og viser engasjement gjennom å delta i diskusjoner om politikk i Eidsvoll.

5.2.2 Eidsvoll kommune og partier

Ved at vi også ser på tall fra partiene i data kapitlet kan vi også se at det er ikke bare enkeltpersoner som bruker disse sosiale mediene, men at det også er partier som for eksempel Fremskrittspartiet, Høyre og Arbeiderpartiet som bruker Facebook-gruppen Politikk i Eidsvoll. Jeg tror det kommer av at politikerne registrerer at det er stor aktivitet i gruppen, og at derfor er en plattform som er formålstjenlig å bruke både til å fange opp synspunkt og meninger fra innbyggerne og formidle partiets og egne meninger. I tillegg har vi også Eidsvoll Kommune som bruker sosiale mediene på X (Twitter), LinkedIn og særlig på sine egne Facebook sider

Svaret på forskningsspørsmålet om hvilke sosiale medieplattformer som blir brukt og av hvem, er svaret at diskusjonen ser ut til å skje på Facebook, og at det er personer i aldersgruppene over 25 år og under 70år som i størst grad bruker de sosiale mediene jeg har studert bruken av. Facebook-gruppen Politikk i Eidsvoll blir brukt både av innbyggere/enkeltpersoner i Eidsvoll og av folk som har bodd i Eidsvoll tidligere eller av andre grunner føler tilhørighet og er opptatt av det som skjer i kommunen. Politikere og politiske partier i Eidsvoll bruker også Facebook-gruppen aktivt.

5.3.0 Hvilken type lokale saker/spørsmål blir 'diskutert' i sosiale medier? Er det noen politikkområder som dominerer?

5.3.2 Politikkområder som dominerer

For å kunne se hvilke saker som dominerer må vi referere til tabellen om innlegg gjort på gruppen Politikk i Eidsvoll (side 18). Her kan vi se at sakskategoriene med mest aktivitet er 'utvikling' (87 saker), økonomi (48 saker) og demokrati (48 saker.). Når vi ser på hovedkategoriene (tabell side 18) er det disse tre saksområdene som er mest aktive og blir diskutert i Facebook-gruppen. Når det gjelder andre kategorier som miljø, kultur og oppvekst, fritid og utdanning. Har kategoriene 23 eller mindre saker. I tillegg kan man også notere at 'fritid' er en av hovedkategoriene som er minst nevnt, med bare 8 saker.

5.3.3 Saker/spørsmål som blir diskutert

For å kunne se hvilke saker som har blitt tatt opp, så trenger vi å se på underkategoriene til hver hovedkategori (side 18). På denne måten kan vi finne saker som har blitt diskutert ekstra mye. Først kan vi starte med de kategoriene som ser ut til å bli minst diskutert. I kultur og vedlikehold så er det vedlikehold som dominerer. Eidsvoll Kommune er en gammel kommune med mange historiske bygg, og det var snakk rundt ressurser og plan av vedlikehold rundt dette. Neste er Helse og her er det saker om Eidsvoll legevakt. Dette er mest kritikk mot Eidsvoll legevakt som blir beskylt for å gjøre en dårlig jobb. Dette kan blant annet dokumenteres ved artikkelen lagt ut av Helsetilsynet hvor de gjorde en undersøkelse av Eidsvoll legevakt. Her blir det blant annet nevnt «Eidsvoll kommune sikrer ikke at 80 % av alle telefonhenvendelser til legevaktssentralen normalt kan besvares innen to minutter» (Helsetilsynet, 2023)

En annen underkategori er 'miljø' og er her var det noe saker tatt opp om bærekraft. Her var det spesielt saker om vindmøller, og diskusjoner rundt om dette er bærekraftig. Videre har vi kategorien 'fritid'. Her ble det tatt opp saker om fritidstilbud og midler til organisasjoner. Sakene under 'fritid' går inn i hverandre og det blant annet ble snakket om at det trengs mer støtte til lag og organisasjoner, men det ble også nevnt at det ble gitt flere midler. I tillegg ble det diskutert rundt hva slags fritidstilbud som finnes i Eidsvoll kommune. Neste sakskategori er utdanning, her ble det tatt opp om kapasitet/tilbud. Her har det blitt diskutert saker om skolene i området, spesielt ved Råholt ungdomsskole. Her ble det nevnt at etter skolen ble utvidet, så er det fortsatt mangel på kapasitet. Videre ble det også diskutert om Eidsvoll kommune har tilstrekkelig med utdanningstilbud.

I de mer omdiskuterte hovedkategoriene så kan vi starte med 'utvikling'. I denne hovedkategorien har vi diskusjoner om områdene Råholt og Sundet. For å gi litt bakgrunnsinformasjon så kan man si at Eidsvoll kommune har i teorien bare ett sentrum, men i de senere årene har det vært mye fokus på området Råholt, som ligger utenfor sentrumet. Sundet er hovedsakelig sentrumet, men det har blitt så mye fokus rundt Råholt at debattene handler om at Råholt har blitt det nye sentrumet. På grunn av dette har det blitt mange diskusjoner om bygging og om hvor i Eidsvoll det skal bygges, og om hvilke tilbud som skal ligge hvor i kommunen. Spørsmålet om plassering på Råholt eller Sundet går igjen. For eksempel kan man lese en nyhetsartikkel fra Eidsvoll Ullensaker blad som handler om nettopp dette (Eidsvoll Ullensaker Blad, 2024).

Neste største hovedkategori er saker om økonomi. Her blir det blant annet snakket om kommuneøkonomien. Dette er spesielt på grunn av at Eidsvoll har dårlig økonomi. Hvis vi ser på Statistisk sentralbyrå sin rapport om Eidsvoll fra 2023, ser vi at kommunens driftsinntekter per innbygger for 2023 var på 91 247 kroner. På den andre siden så var deres driftsutgifter per innbygger 91 567 kroner. (SSB, 2023). Dette betyr at Eidsvoll kommune går i minus med hele 320 kroner per innbygger. Dette har da vært et stort diskusjonsemne i Facebook-gruppen Politikk i Eidsvoll og det har vært mange innlegg om kommunens sløseri

Den siste hovedkategorien som dominerte var 'demokrati', og her var det spesielt om mistillit og kritikk mot politikerne i kommunen. Den svake kommuneøkonomien går igjen i diskusjonene også på saker jeg har kategorisert under 'demokrati-saker'. Her har det vært en del kritikk til de som bestemmer og styrer i kommunen. Ikke minst når det gjelder økonomiske prioriteringer.

5.4.0 Kan sosiale medier sies å være en 'god' kanal for medvirkning? Hvorfor? Hvorfor ikke?

5.4.1 Hva sier teori om god medvirkning

For å kunne svare på om sosiale medier kan sies å være en god kanal for medvirkning må jeg vise til hva som er god og dårlig medvirkning. For også minne på hva medvirkning går ut på kan vi igjen se hva Ringholm og Hansen (2018) skriver om medvirkning. De nevner at det handler om «borgerens deltakelse i offentlig planlegging, som er rettet inn mot å bringe kunnskap og/eller synspunkter inn i planprosessens i den hensikt å påvirke de beslutninger som blir tatt, som ikke dreier seg om å stemme ved valg» (Ringholm og Hanssen, 2018, s. 192).

I tillegg kan vi trekke inn Arnsteins medvirknings trapp. Spesielt delen om kommunikasjon, så kan vi danne oss et bilde av hvordan medvirkning skal foregå i en idealsituasjon.

Ved å legge til grunn de momentene om medvirkning som er omtalt ovenfor, vil jeg påstå at god medvirkning kan bli beskrevet som: borgerdeltagende, enkel tilgjengelig kunnskap, forståelig og tilgjengelig planprosess, god kommunikasjon og kommunikasjon muligheter, og til slutt å bli hørt. Dette kan videre ses i lys av Leknes, (2005 s. 4) sin tabell om Governing versus Governance (side 5). Hvor det blir nevnt at i en idealverden for god medvirkning - ut

fra min forståelse av tabellen – så skal kommunen sette rammer, delta i planlegging, beslutning og utbygging, men fortsatt gjøre det slik at borgerne får deltatt. Borgernes rolle er å delta og bringe inn sin kunnskap og synspunkt på saker og planer.

5.4.2 Er sosiale medier en god medvirkningskanal?

Ut ifra kjennetegnene ved god medvirkning: kan sosiale medier sies å være en god medvirkningskanal. Med utgangspunkt i momentene fra analysen og graden av aktivitet i Facebook-gruppen Politikk i Eidsvoll, vil jeg si at sosiale medier er en god kanal for medvirkning. Det er relativt stor aktivitet over tid, og det er variasjon i type saker som blir debattert, selv om det er noen saks kategorier som dominerer. I tillegg siden den er så aktiv, så blir det hele tiden lagt ut ny informasjon. Samtidig så er denne informasjonen lett tilgjengelig både for å innhente og kunne delta i. Dette bidrar til god kommunikasjon og gjør at folk kan få formidlet meninger og synspunkter. At enkeltpolitikere og politiske partier også er aktive i grupper styrker - etter min mening – Facebook-gruppen som medvirkningskanal. Alt dette kan vise til at dette sosiale mediet og gruppen Politikk i Eidsvoll kan oppfattes som er bra kanal for medvirkning. Men fordi det ser ut til at det er folk i visse aldersgrupper som er aktive, er det ikke en fullgod kanal for medvirkning, For eksempel ser det ikke ut til at man når folk under 25 år. Til å oppnå de andre aldersgruppene kan det trenge andre kanaler. I plan og bygningsloven står det at «Planlegging og vedtak skal sikre åpenhet, forutsigbarhet og medvirkning for alle berørte interesser og myndigheter. Det skal legges vekt på langsiktige løsninger, og konsekvenser for miljø og samfunn skal beskrives». I tillegg som at det står at «Kommunen har et særlig ansvar for å sikre aktiv medvirkning fra grupper som krever spesiell tilrettelegging, herunder barn og unge. Grupper og interesser som ikke er i stand til å delta direkte, skal sikres gode muligheter for medvirkning på annen måte.» (Plan- og bygningsloven, 2023, §5-1).

Jeg mener at sosiale medier er en god medvirkningskanal ved at den bidrar til at borgerne får delta, gir enkel tilgjengelig kunnskap, forståelig og tilgjengelig planprosess, god kommunikasjon og kommunikasjon muligheter, og til slutt å bli hørt. Men for å nå et bredere lag av befolkningen, trengs det flere måter å legge til rette for medvirkning på. Men fortsatt er det stor forbedringspotensial med tanke på å legge til rette for at alle aldersgrupper skal kunne få delta i diskusjoner av og prosesser knyttet til politiske saker i Eidsvoll kommune.

6.0 Konklusjon

Problemstillingen i denne bacheloroppgaven har vært: «Hvordan bruker innbyggerne i Eidsvoll kommune sosiale medier til å fremme synspunkter på lokale politiske

spørsmål/saker?» Grunnlaget for å utforske problemstillingen har vært blant annet vært å analysere ulike sider ved Facebook-gruppen Politikk i Eidsvoll. Jeg har sett på hvem som er aktive i gruppen og hvilke saker som blir diskutert der. Noe av formålet har vært å finne ut om sosiale medier kan sies å være en god kanal for medvirkning

Hovedsakelig bruker innbyggerne i Eidsvoll kommune bare ett sosialt medie. Denne er Facebook, og her er det spesielt en gruppe som er aktiv. Denne gruppen heter «Politikk i Eidsvoll». Her fremmer innbyggere synspunkter på flere måter, ved debatt ved at de poster i gruppen om et tema de er spesielt interessert i. Ett eksempel på dette kan være om hva de tenker om kommuneøkonomi. Eller de bruker gruppen til å dele informasjon som nyhetsartikler og skaper debatt rundt temaet. De som bruker 'Politikk i Eidsvoll' som debattarena er aldersgruppen 25-70 år og det er gjerne innbyggerne og de som har en form for tilknytting til Eidsvoll Kommune. Saker som dominerer debattene i gruppen er blant annet utvikling, økonomi og demokrati. Det gjelder saker om sentralisering i Sundet og Råholt, kommuneøkonomi og kritikk til hvordan kommunen blir styrt. Man kan si at Facebook-gruppen Politikk i Eidsvoll er delvis med på å gjøre sosiale medier til en god medvirkningskanal for innbyggerne ved at de oppnår borgerdeltagelse, får gjort informasjon og kunnskap enkelt tilgjengelig og gjør at , forståelig og tilgjengelig planprosess, god kommunikasjon og kommunikasjon muligheter, og til slutt at de bli hørt, Men man når ikke alle aldersgrupper. Dette gjelder spesielt de sårbare som yngre og eldre. I tillegg kan det være vanskelig å kvalitetssikre informasjonen som blir delt på sosiale medier. Derfor velger jeg å omtale sosiale medier, og spesifikt Facebook-gruppen Politikk i Eidsvoll, som en delvis god medvirkningskanal. Det indikerer at sosiale medier bør tas i betraktning som en kanal for medvirkning, men at også andre kanaler for medvirkning må brukes hvis kommunen skal kunne oppnå et bredt engasjement både når det gjelder aldersgrupper og type saker.

Referanser

Alder i Politikk i Eidsvoll (2024)

<https://www.facebook.com/groups/736763433452008/permalink/1868357156959291/?mibextid=c7yyfP>, Hentet den 30.04.2024

Arnstein, S. R. (1969). A Ladder Of Citizen Participation, Journal of the American Institute of Planners

Asdal og Reinertsen (2021) Hvordan gjøre dokumentanalyse. En praksisorientert metode, Hentet fra <https://www.idunn.no/doi/10.18261/issn.2535-2512-2021-02-05>

Berg N. G. (2022) Lokalsamfunn i perspektiv. Villa M og Haugen M.S, Lokalsamfunn (Side 34-52). Cappelen Damm akademisk

Eidsvoll Høyre (2023),

<https://www.facebook.com/groups/736763433452008/permalink/1920625121732494/>, Hentet den 30.04.2024

Eidsvoll Kommune LinkedIn (2024) <https://www.linkedin.com/company/eidsvoll-kommune/posts/?feedView=all> , Henter den 29.04.2024

Eidsvoll Kommune X(Twitter) (2024), <https://twitter.com/Eidsvollkommune>, Hentet den 29.04.2024

Eidsvoll SV (2023)

<https://www.facebook.com/groups/736763433452008/permalink/1946156489179357/>, Hentet den 30.04.2024.

Eidsvoll Ullensaker Blad (2024) Flytte sentrum fra Sundet til Råholt? – Krever Stor Offentlig Debatt <https://www.eub.no/flytte-sentrum-fra-sundet-til-raholt-krever-stor-offentlig-debatt/s/5-136-584778>

eub.no Eidsvoll Ullensaker Blad, Tik Tok (2024), <https://www.tiktok.com/@eub.no> , Hentet den 29.04.2024

Haugen M.S og Villa M. (2022) Lokalsamfunn i perspektiv. Villa M og Haugen M.S, Lokalsamfunn (Side 17-31). Cappelen Damm akademisk

Helsetilsynet (2023) Rapport fra tilsyn med Eidsvoll kommune - legevakt og legevaktsentral 2023, <https://www.helsetilsynet.no/tilsyn/tilsynsrapporter/oslo-og-viken/2023/eidsvoll-kommune-tilsyn-med-legevakt-og-legevaktsentral-2023/>

Ipsos (2023) SOSIALE MEDIER TRACKER Q1'23, <https://www.ipsos.com/sites/default/files/ct/publication/documents/2023-04/Ipsos%20SoMe-tracker%20Q1%202023.pdf>

Leknes E., Arild A. F. og Holmen A. K T.. 2005, Kommuneplan som styringsredskap i norske storbyer, hentet fra: <https://norceresearch.brage.unit.no/norceresearch-xmlui/bitstream/handle/11250/2675256/RF%202005-191.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

Nordtug H, (2024) Gode argumenter for innbyggerinvolvering, hentet fra <https://distriktssenteret.no/eksempel/hvorfor-innbyggerinvolvering/#4tilh%C3%B8righet-identitet-og-felleskap>

Om Politikk i Eidsvoll, Facebook gruppe (2024) <https://www.facebook.com/groups/736763433452008/about>, hentet den 29.04.2024

Plan og bygningsloven (2008) Lov om planlegging og byggesaksbehandling (LOV-2008-06-27-71) Lovdata <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2008-06-27-71>

Politikk i Eidsvoll, Facebook Gruppe (2024) <https://www.facebook.com/groups/736763433452008> , Hentet den 29.04.2024

Ringholm. T. og Hansen. G. S. (2020) Medvirkning i lokal planlegging. Kristiansen. R. Plan og samfunn: System, praksis, teori. (s. 191- 208). Cappelen Damm akademisk.

Ringholm, Toril; Nyseth, Torill (2018), Medvirkning, Aarsæther, Nils; Hanssen, Gro Sandkjær. Plan- og bygningsloven 2008: fungerer loven etter intensjonene? (Side 317-332) Universitetsforlaget

Statistisk Sentralbyrå (2023) Ni av ti nordmenn bruker sosiale medier, <https://www.ssb.no/teknologi-og-innovasjon/informasjons-og-kommunikasjonsteknologi-ikt/statistikk/bruk-av-ikt-i-husholdningene/artikler/ni-av-ti-nordmenn-bruker-sosiale-medier>

Statistisk Sentralbyrå (2024) Kommune Eidsvoll (Akershus) <https://www.ssb.no/kommunefakta/eidsvoll>

Sømme H. (2019) Kritisk blikk på Oslo kommune Kommunerevisjonens medvirkningsrapport 16/2019, hentet fra <https://www.medvirkning.no/kritikk-kommunerevisjonen-medvirkning-rapport/>

Tørdal (2022) Medietekster og tekstanalyse, hentet fra <https://ndla.no/nb/subject:1:576cc40f-cc74-4418-9721-9b15ffd29cff/topic:2:d4a12e90-df5c-469a-b10b-723c074e927e/topic:65914546-a179-4bc7-8212-b42f3ce8aa6f/resource:ce2cdbc2-054d-43a5-9106-4c429821801b>

Winsvold M, (2017) Hvorfor innbyggerinvolvering? hentet fra https://distriktssenteret.no/wp-content/uploads/2017/10/Notat_Winsvold.pdf

Vedlegg

Data

	Innlegg fra partier
Partier i forhold til valg	69
Utenom valg	17

Saker
Positiv: 43
Nøytral: 48
Negative: 86

Hovedkategorier	Underkategorier	Totale Saker
Kultur og oppvekst	Yngre (3), Velidkehold (8), Stolthet (1), «Woke» (1), tilbud (5)	18 Saker
Helse	Eldre (4), Rus (2), Unge (4), Mangel på tilbud (6), Eidsvoll Legevakt (7)	28 Saker
Utvikling	Bygging (44), Sundet (16), Råholt (18), Sentralisering (1), Nedlegning (4), Vedlikehold (1), Universell utforming (3)	87 Saker
Økonomi	Arbeid (6), Kommuneøkonomi (21), Pengekraft (3), Skatt og avgifter (10), Frivillig sektor (8)	48 Saker
Miljø	Klima (6), Bærekraft (9)	15 Saker
Fritid	Midler (3), Idrett (1), Jakt (1), Tilbud (3)	8 Saker
Utdanning	Karakterer (1), Kapasitet/Tilbud (14), Mangel på utdannede (1), Medvirkning (1), Støtte (5)	23 Saker
Lokaldemokrati	Mistillit/Kritikk (22), Innbyggere og Valg (20), Tillitt (3), Medvirkning (4), Ungdom (1)	48 Saker
		Totalt: 270